

עשרות מיליונים מבוזבזים לתיכנון תעלת-המים - אשר ביגלל סיבות

פוליטיות אין שמץ של סיכוי שתיחפר אי פעם בתווי המיועד

תעלת הפייל הלבן

תווי הדרומי של תעלת-המים - בו ביום נגזר דינה של התעלה.

התעלה לא תיחפר. לא משום שהיא אינה כדאית מבחינה כספית. זו אינה השאלה החשובה ביותר בהקשר זה. גם לא משום שהתעלה עלולה להפר את מאזן המלחים של ים-המלח. גם זו אינה השאלה החשובה. התעלה לא תיחפר, משום שהיא בלתי-אפשרית מבחינה פוליטית. לרעיון תעלת-המים, המחברת בין הים-התיכון וים-המלח, יש היסטוריה ארוכה. בתולדות הציונות מופיע הרעיון כבר בספר אלטנוילנד (ארץ חדשה-ישנה) של בנימין זאב הרצל. אך היו אלה דווקא הבריטים שחשבו עליה במושגים מעשיים יותר.

הבריטים, שקיבלו את המנדט על אזור המזרח-התיכון אחרי מלחמת העולם הראשונה, ולא העלו על דעתם לוותר עליו בקלות, עסקו בתיכנון מים אזורי. לגבי אזור שחון כמו המזרח-התיכון, היתה לתיכנון זה חשיבות מרובה. מהנדסי המים של האימפריה הבריטית הכינו תוכנית מים כוללת למזרח-התיכון כולו - מיראק במזרח ועד למצריים במערב. לצורך הכנת התוכנית הספציפית לאזור המערבי של המזרח-התיכון - לבנון, ארץ-ישראל-פלסטין ועבר-הירדן, הוזמן המומחה האמריקאי לאודר מילק. בשנת 1938 הגיש לאודר מילק את תוכניתו. למעשה מבוצעת תוכנית זאת עד היום.

תוכנית קטיף תגרום לכך שישראל לא תזכה לקבל מימון בינלאומי לצורך ביצוע הפרוייקט. אין שום סיכוי להשיג מיליארד דולר ממיליונרים יהודיים אמריקאים ואירופאיים

בתוספת שינויים קלים, שהוכנסו בשנות החמישים על-ידי מומחה אמריקאי אחר, במסגרת ההסכם שמוכר בשם תוכנית ג'ונסטון.

כבר על-פי תוכניתו של לאודר מילק היה ברור שניצול יעיל של מימי הירדן והירמוק, לצורך השקיה, ידלדל את נהר הירדן במהלכו בין הכינרת וים-המלח, וייבש את ים-המלח. כדי לשמר את ים-המלח, המליץ לאודר מילק על חפירת תעלה בין הים-התיכון ובין ים-המלח. מן התוכנית היה ברור לחלוטין שאין להעלות על הדעת חפירת תעלה כזאת ללא שותף פותח והסכמתן של שלוש המדינות העתידיות לקום, שלכולן היה גבול משותף לגדות ים-המלח.

אחרי שנחתמו הסכמי הפסקת-האש בין ישראל וכוננתה ב-1949, נשמרה, למעשה, קווי-היסוד של תוכנית לאודר מילק. הירדנים שמרו על התוכנית בקפדנות רבה, ולאחר כמה נסיונות שהוכשלו על-ידי ישראל, חדלו גם הסורים מתכנית הירמוק שלהם, שהיתה עתידה לפגוע בעיקר בירדן. המצב עתה הוא, שישראל משתמשת במקורות הירדן ובמים שהיא שואבת ישירות מהכינרת לצורך השקיה הנגב, בימי-המסורת תכנית המוביל-הארצי. הירדנים משתמשים להשקיה בכל מי שטיפונות הקיץ של הירמוק. כך קורה שבנהר-הירדן, מדרום לכינרת בואך ים-המלח, זורמים בעיקר מי שטיפונות-החורף של הירמוק. הירדנים, על פי התוכנית שגם ישראל

תווי מול תווי
 1. תוכנית קטיף. 2. תוכנית חילופית - תעלה מאיזור זיקים. 3. התוכנית האזורית של שלמה גור. 4. תעלה ישראלית מאיזור אילת. 5. תעלה ירדנית מאיזור עקבה.

אילו רצתה מדינת ישראל לעורר נגדה את איבת כל מדינות העולם, ובמיוחד את איבתם של ירדן, מצריים והפלסטינים; אילו רצתה להוכיח שוב שאין לה שום כוונה להגיע לשיתוף-פעור לה אזורי; אילו רצתה לבזבז עשרות מיליוני לירות כדי להשיג מטרות מדרי גיות אלה - כל מה שהיה עליה לעשות הוא בדיוק מה שהיא עושה, למעשה, עכשיו: לתכנן את תעלת-המים בתווי המיועד לה עתה, בין איזור קטיף שבי רצועת עזה ובין עין-בוקק שבים-המלח. כבר הוקמה חברה ציבורית נכבדה הר נושאת את השם חברת ים-התיכון - ים-המלח. כבר מונה לחברה זו 13 חברי מועצת-המנהלים, יו"ר מועצת-המנהלים, אברי-הם שכטרמן, שהוא גם יו"ר מרכז תנועת החירות, ומנכ"ל. חברות שלמות של גיאור לוגים, ארכיטקטים, מהנדסים, מודדים ו- ציירי מפות, מקבלים כבר היום שכר בי מיליוני לירות, כדי לתכנן את תעלת ה- ימים - כאשר ברור לחלוטין שתעלה זו לא תיחפר בתווי המיועד.

התיכנון כשלעצמו כבר גורם לי צרות מדיניות. שרי-האנגריה היוצא יצחק מודעי, נשא עימו את תוכנית ה- תעלה לוועידת האו"ם לאנגריה שהתקיימה לאחרונה בניירובי, בעיקבות הצגת התוכ- נית גונתה ישראל על-ידי הוועידה, אשר דרשה להפסיק את ביצוע התוכנית. הפיר- סומים שישראל תשתמש במימי התעלה

התוכנית שהוצעה על-ידי יובל נאמן והתקבלה על דעת ממשלת-ישראל כבר גרמה לגינוי ישראל באו"ם ולחשדות יודניים על כורים גרעיניים ללא פיקוח בינלאומי

לקירור כורים גרעיניים. גרמו לכך שהמלך חוסיין שלח איגרת לנשיא ארצות-הברית, בה טען ש"תעלה זו תאפשר לאוייב ה- ציוני לבנות כורים גרעיניים הרחק מכל פיקוח בינלאומי."

באוזני שרי-החוזן האמריקאי, אלכסנדר הייג, אמר חוסיין ש"מטרת התוכנית היא בניית תחנות גרעיניות." ושרי-החוזן האמ- ריקאי הבהיר שמדינתו לא תממן את ה- פרוייקט הישראלי.

אך לא רק האמריקאים יימנעו ממימון הפרוייקט, שעלותו המשוערת היא מיל- יארד דולר (כמאה ושלושים מיליארדי לירות). תעלת הימים תוחרם לחלוטין על- ידי כל מדינות העולם, ועל-ידי כל הגופים והאירגונים הבינלאומיים, וביכללם הבנק העולמי. די בעובדה זו כדי להבהיר שאין שום סיכוי לביצוע התוכנית, ללא מימון מהחוזן לא תוכל ישראל לבצע תוכנית ענק כזאת, ואיש אינו חושב כרצינות שהמיליונרים היהודיים באמריקה ובאי- רופה יוכלו לתרום סכומים שיקדמו את ביצוע הפרוייקט.

מי שסבור ש"העולם כולו נגדנו" יראה בהתפתחויות אלה הוכחה נוספת לטענתו, אך עליו לדעת שישראל עשתה כל מה שביכולתה כדי להביא את העולם לעמדה זו.

שכן ביום שבו סיימה ועדת ההיגוי, בראשותו של הפרופסור יובל נאמן, את תפקידה, באוגוסט 1980, והמליצה על ה-